

MET EEN SALDO VAN €67 PER VLEESVARKENSPLAATS EN €144 PER ZEUG WAS HET **AFGELOPEN JAAR BIJZONDER SLECHT**. DE TWEEDE HELFT VAN 2008 BELOOFT IETS GOED TE MAKEN.

HET ERGSTE IS ACHTER DE RUG

Opmerkelijk grote verschillen tussen bedrijven

HET huidige dal in de varkenscyclus is het diepste van de afgelopen 10 jaar. Dat blijkt uit de jongste Agrovision-cijfers.

Met een saldo van €144 per zeug zijn het vooral de vermeerderders die een grote klap krijgen. Aanhoudend slechte biggenprijzen en duur voer zijn de belangrijkste oorzaken.

Ook in de vleesvarkenshouderij daalde het saldo van €81 per plaats in de periode juli 2006-juni 2007 naar €63 in 2007-'08. Ondanks de aantrekkelijke vleesprijzen verdienen vleesvarkenshouders uiteindelijk niet meer. Ook hier zijn de voerkosten de belangrijkste oorzaak. Die stegen van €0,508 per kilo groei in de periode 2006-'07 naar €0,676 per kilo groei. In de eerste helft van 2008 waren vleesvarkenshouders zelfs €0,727 per kilo groei kwijt aan voerkosten.

De mestafzetkosten zijn in de saldoberekening van Agrovision niet meegenomen. Die zijn het afgelopen jaar zeker niet minder geworden. Dat geeft extra druk op de toch al beroerde situatie op de meeste varkensbedrijven.

Negatief saldo voor zeughouders

Net als alle voorgaande jaren zijn de verschillen tussen de bedrijven groot. Vanwege deze grote verschillen is er zelfs een aanzienlijke groep zeughouders die een negatief saldo zag onder de streep. Zo bleef de 20 procent bedrijven met het laagste saldo steken op -€24. De 20 procent best draaiende bedrijven draaiden altijd nog een saldo van €325 per zeug. Dat betekent dus een verschil in inkomsten van enkele tienduizenden euro's tot meer dan een ton voor de bedrijven in deze twee categorieën.

De oorzaak van deze grote verschillen

Het aantal grootgebrachte biggen nam afgelopen jaar flink toe. Gemiddeld brachten zeughouders 25,9 biggen groot.

blijkt vooral te zitten in de ontvangen biggenprijzen, die gemiddeld €33,36 was. De groep bedrijven met het laagste saldo ontving €30,51 per big. De bedrijven met het hoogste saldo verkochten de biggen voor €37,01 per stuk. Daarnaast zijn de technische resultaten van de laatste categorie beter: 26,9 ten opzichte van 25,0 grootgebrachte biggen.

Wel dient opgemerkt te worden dat 'slechts' 397 bedrijven door Agrovision zijn goedgekeurd voor de technische en economische kengetallen. Dat betekent dat het saldo voor de zeughouderij alleen op basis van deze bedrijven is berekend. Ervan uitgaande dat vooral de betere bedrijven deze administratie keurig op orde hebben, kunnen de gemiddelde

1. Saldo zeugenhouderij naar dieptepunt

technische en economische resultaten in 2007-2008 (bedragen in €)

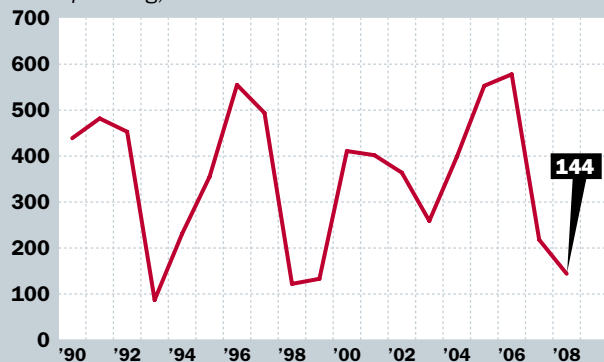
	2006-'07	2007-'08	gesloten bedrijven	gespecialiseerde bedrijven
aantal bedrijven	467	397	121	250
aantal zeugen	302	329	271	348
bedrijfsworpsindex	2,36	2,37	2,37	2,38
levendgeboren biggen per worp	12,6	13,0	13,0	13,0
doodgeboren biggen per worp	1,0	1,0	1,0	1,0
biggensterfte tot spenen	12,8	13,0	13,7	12,8
gespeende biggen per zeug per jaar	25,7	26,7	26,6	26,8
grootgebrachte biggen per zeug per jaar	24,8	25,9	25,8	26,0
biggengroei (gram per dag)	334	337	335	338
biggenvoer per big (kg)	28,5	29,2	29,5	29,1
zeugenvoer per zeug (kg)	1.140	1.152	1.143	1.151
prijs biggenvoer (per 100 kg)	29,78	36,05	35,82	36,07
prijs zeugenvoer (per 100 kg)	19,92	26,08	25,96	26,10
biggenvoerkosten (per kg groei)	0,36	0,44	0,44	0,44
opbrengstprijs big	41,49	33,36	32,86	33,39
voerwinst per zeug	570	263	244	269
diverse kosten per zeug	124	119	115	118
saldo per zeug	446	144	128	150

bron: Agrovision

De voerwinst in de periode 1 juli 2007 tot en met 30 juni 2008 bleef steken op €144 per zeug. De oorzaken van het lage saldo zijn de hoge voerprijzen en de alsmear goedkoper wordende biggen. Gemiddeld ontvingen vermeerdereaars €32,86 per verkochte big.

Saldo in zeugenhouderij zakt steeds verder weg

saldo per zeug, in €

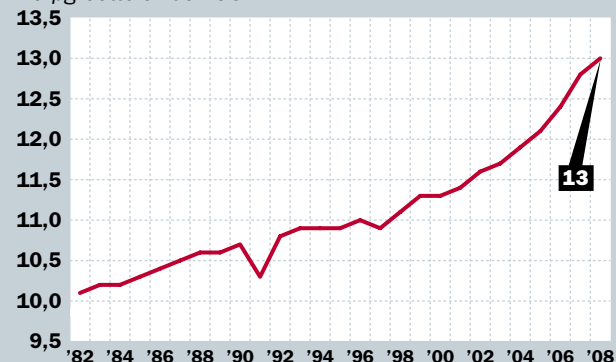

bron: Agrovision

De grafiek laat de varkenscyclus duidelijk zien. Met een saldo van €144 per zeug lijkt het absolute dieptepunt te zijn bereikt.

Aantal levend geboren biggen blijft stijgen

worpgrootte sinds 1982

bron: Agrovision

Aan de stijging van het aantal levend geboren biggen komt geen einde. Het afgelopen jaar had een zeug er gemiddeld 13.

technische en financiële resultaten van alle bedrijven wel eens lager uitvallen.

Uit de Agrovision-cijfers blijkt verder dat de schaalvergroting onverminderd voortgaat. Gemiddeld had een zeugenbedrijf in het afgelopen jaar 330 zeugen. Dat zijn er 30 meer dan in 2006-'07. Dat komt enerzijds door de grote hoeveelheid nieuwe stallen die worden ge-

bouwd. Anderzijds vallen er meer kleinere vermeerdereaars af.

Technisch blijft het beter gaan

Het lijkt erop dat vermeerdereaars vanwege de slechte financiële situatie zich extra hebben ingezet voor het verbeteren van de technische resultaten. Per zeug werd maar liefst één big extra gespeend.

De afgelopen jaren steeg dit aantal met niet meer dan een halve big per jaar. Deze stijging kwam vooral tot stand door een groter aantal levend geboren biggen. Het afgelopen jaar kreeg een zeug gemiddeld 13 levende biggen per worp. Daarvan viel 13 procent tot spenen uit en 1,8 procent na het spenen. Dat leidt tot 25,9 grootgebrachte biggen.

Opbrengsten vleesvarkens stabiel

In tegenstelling tot de malaise in de zeugenhouderij lijkt het de vleesvarkenshouders iets beter te vergaan. Het saldo van €63 ligt ongeveer op het langjarig gemiddelde. Vleesvarkenshouders profiteerden van goedkope biggen en de aantrekkelijke vleesprijs. Gemiddeld werd €34,27 voor een big betaald. Vleesvarkenshouders ontvingen €1,325 per kilo geslachtgewicht.

Dat het saldo gemiddeld op €63 blijft steken heeft alles te maken met hoge voerkosten. De hoogste voerprijs werd in de maanden april, mei en juni bereikt. Elke kilo groei kostte in die maanden €0,738.

De technische resultaten in de vleesvarkenshouderij stonden het afgelopen jaar onder druk. Zo stegen de voederconversie en de voeropname. Daar staat tegenover dat de varkens gemiddeld iets harder groeiden: 781 gram ten opzichte van 773 in de periode 2006-'07.

Specialisatie niet altijd beter

Nieuw in de Agrovisie-bedrijfsvergelijking is de uitsplitsing naar type bedrijf. Opvallend is dat specialisatie niet altijd tot hogere saldo's leidt. Gesloten varkensbedrijven draaiden een saldo van €62 per plaats, dat is €12 meer dan een gespecialiseerd bedrijf. De belangrijkste oorzaak van het saldoverschil is de biggenprijs. Gespecialiseerde bedrijven betaalden €2 meer voor de biggen. Dat is

De voeropname en de voederconversie liepen het afgelopen jaar iets op. Ook werden de varkens op een hoger gewicht geslacht.

FOTO: RUBEN KEESTRA

VANWEGE DE AFGELOPEN 2 SLECHTE JAREN PAST ASG DE LANGETERMIJNSALDO'S AAN. **VOORAL ZEUGENHOUDERS RAKEN VERDER ACHTEROP**

ASG past langetermijnsaldo's aan

De scheefgroei in de rendementen van zeugen en vleesvarkens gaat door. Dit blijkt uit de saldo's voor de lange termijn voor bedrijfsbegrotingen die Animal Sciences Group (ASG) jaarlijks publiceert in de Kwantitatieve Informatie Veehouderij (Kwin 2008-'09). De saldo's in deze publicatie worden veel gebruikt voor het maken van begrotingen.

De nieuw berekende saldo's voorspellen vooral moeilijkere tijden voor zeugenhouders. Het saldo voor zeugen komt voor 2008-'09 uit op €325. Voor 2007-'08 was het saldo nog berekend op €344, wat een daling betekent van €19 per gemiddeld aanwezige zeug per

jaar. Voor vleesvarkenshouders komt het saldo voor 2008-'09 per gemiddeld aanwezig vleesvarken per jaar uit op €65, tegenover een bedrag van €66 in 2007-'08. Aangezien de saldo's berekend zijn voor de langere termijn, betekent dit dat de verwachting is dat het rendement voor de zeugenhouder meer onder druk staat dan voor de vleesvarkenshouder.

Invloed van duur voer

Voor de vleesvarkens en de zeugen is de voerprijs hoger ingeschat. Bij de vleesvarkens worden de hogere voerkosten nagenoeg geheel gecompenseerd door een 5 cent hoger ingeschatte

vleesprijs. Bij de vermeerderaars worden de hogere voerkosten deels gecompenseerd door 0,9 meer grootgebrachte biggen. De verwachting is echter dat de gemiddelde biggenprijs op de langere termijn nauwelijks zal stijgen. Volgens een verwachting van ASG stijgt de voerprijs over een periode van 5 tot 10 jaar met 10 procent. De voerprijs stijgt bij de vleesvarkens van €18,25 naar €20 en bij de zeugen van €18,50 naar €20 per 100 kilo.

Vanwege de aangepaste langetermijnsaldo's kunnen vooral zeugenhouders uiteindelijk een minder zware financiering krijgen bij de kredietverstrekkers.

enerzijds een marge voor de handelaar en anderzijds een extra toeslag voor kopelgrootte. Opvallend is dat gespecialiseerde bedrijven met een opbrengstprijs van €1,329 nauwelijks in staat zijn een hogere prijs te realiseren dan gesloten bedrijven (€1,324). De technische resultaten zijn op gesloten bedrijven iets beter. Zo is de daggroei op deze bedrijven 7 gram hoger.

Ook op zeugenbedrijven zijn er verschillen te zien tussen gesloten en gespecialiseerde bedrijven. Hier blijkt echter dat specialisatie wel loont. Het saldo op gespecialiseerde bedrijven lag namelijk €22 hoger dan op gesloten bedrijven. Ook hier geldt dat de biggenprijs een groot deel van het verschil maakt. Gespecialiseerde bedrijven ontvingen €33,39 per big. Gesloten bedrijven rekenden met €32,86 per big.

Opvallend is ook het verschil in vervangingspercentage tussen gesloten en gespecialiseerde bedrijven. Gesloten bedrijven vervangen gemiddeld 46 procent van de zeugenstapel, gespecialiseerde bedrijven 43 procent. Dat kan mogelijk worden verklaard doordat gesloten bedrijven kritischer kijken naar de kwaliteit van de biggen. Gesloten bedrijven vervan- ➔

2. Hoge voerkosten drukken saldo in de vleesvarkenshouderij

technische en economische resultaten in 2007-2008 (gewichten in kg, bedragen in €)

	2006-'07	2007-'08	gesloten bedrijven	gespecialiseerde bedrijven
aantal bedrijven	850	884	185	343
aantal vleesvarkensplaatsen	1.123	1.263	1.225	1.354
groei (gram per dag)	773	781	788	781
voeropname (kg per dier per dag)	2,09	2,14	2,12	2,13
voederconversie	2,70	2,75	2,70	2,72
levend-gewicht	115,9	116,5	115,0	117,1
geslacht-gewicht	90,3	90,8	89,7	91,4
opleggewicht	25,3	25,4	26,2	25,1
vleespercentage	56,4	56,3	56,4	56,3
AA+A (%)	89,7	89,0	88,3	89,5
uitval (%)	2,6	2,6	2,6	2,5
pakketprijs totaalvoer (per 100 EW)	17,20	22,90	23,01	22,85
nettovoerkosten per kg groei	0,508	0,684	0,675	0,680
biggenprijs	42,31	34,27	32,67	34,74
opbrengstprijis per kg geslacht-gewicht	1,306	1,325	1,324	1,329
voerwinst per gem. aanwezig varken	88	70	81	69
diverse kosten per gem. aanwezig varken	7	7	7	7
saldo per gem. aanwezig varken	81	63	74	62

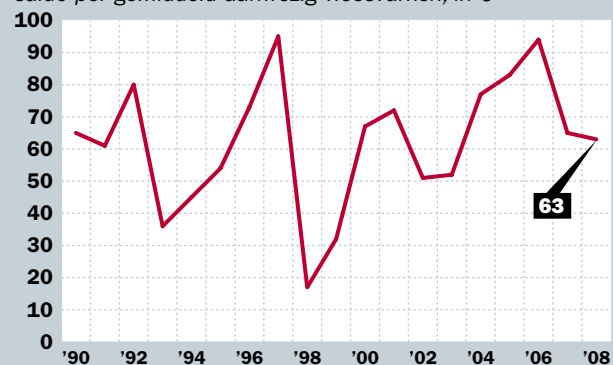
bron: Agrovision

Het saldo liep terug naar €63 per vleesvarkensplaats. Hoewel de vleesvarkensprijs €0,019 hoger was dan 2006-'07 werd er uiteindelijk niet meer verdiend door vleesvarkenshouders. Dat komt voornamelijk door voerkosten van maar liefst €0,684 per kilo groei.

E7

Saldo in vleesvarkenshouderij stabiliseert

saldo per gemiddeld aanwezig vleesvarken, in €

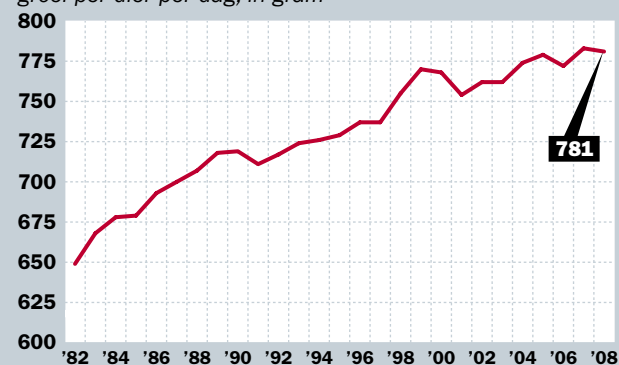

bron: Agrovision

Ook in de vleesvarkenshouderij is de varkenscyclus te zien. De laatste jaren gaat die wel in een opwaartse beweging.

Varkens groeien gemiddeld 781 gram per dag

groei per dier per dag, in gram

bron: Agrovision

De groei in de vleesvarkenshouderij stijgt de laatste jaren nauwelijks. Ten opzicht van 2004 is het verschil slechts 7 gram.

gen een zeug blijkbaar eerder als deze te weinig kwalitatief goede biggen werpt.

Betere tijden in aantocht

Na twee moeizame jaren lijkt het einde van het prijsdal nabij. De laatste maanden zijn de vleesvarkensprijzen al flink aangetrokken en ook de biggenprijzen klimmen iets omhoog.

Paul Bens van DLV voorspelde onlangs in *Boerderij* een gemiddelde biggenprijs van €65 voor 2009. Bens baseert deze voorspelling op het afnemen van het aantal zeugen, met name in Oost-Europa. Landen als Hongarije, Tsjechië, Roemenië en Rusland gaan daardoor, volgens inschatting van Bens, flink meer biggen vragen.

Een ander positief punt is het voorzichtig goedkoper worden van voer. Vanwege een goed aanbod van verschillende granen wordt mengvoer langzaam iets goedkoper. Deze gunstige ontwikkeling zorgt, samen met aantrekkelijke prijzen voor een opwaartse beweging.

Guus ten Hove